

GENER 2009

El Servei de Sanitat Vegetal us desitja un Bon Any 2009

Amb aquests avisos de gener iniciem un any més la informació mensual sobre les plagues i malalties que afecten les nostres plantacions, boscos i parcs i jardins. Els tècnics que donen aquesta informació són els següents:

Avisos	Tècnics	Telèfon
Coordinació amb les ADV	Jaume Almacellas	973 24 50 58
	Laia Mateu	93 409 20 90
Arròs	Gemma Galimany	977 50 01 74
Cereals	Jaume Almacellas	973 24 50 58
Cítrics	Joan Porta	977 50 01 74
Fitoreguladors	J.Ramon Cosialls	973 24 50 58
Forestals, parcs i jardins	Jesús Altabella	93 409 20 90
Fruita seca	Jordi Mateu	977 25 04 21
Fruiters	Lluís Batllori	972 78 02 75
	Ramon Torà	973 24 50 58
	Ismael Belart	977 40 14 66
Patògens de quarantena	<u>Miquel A. Solé</u>	973 24 50 58
Hortícoles	Ricard Sorribas	93 409 20 90
	Carles Casals	977 25 04 21
Olivera	Jordi Mateu	977 25 04 21
Males herbes i herbicides	Andreu Taberner	973 24 50 58
Passaport fitosanitari	Maria Hernández	93 409 20 90
Productes fitosanitaris	Francesc Barelles	93 409 20 90
Vinya	Gonçal Barrios	977 25 04 21
	Joan Reyes	93 817 05 34
	Josep Rahola	972 45 43 10
Coordinació i composició	Amèlia García	93 409 20 90

data actualització (18.12.2008)

Els [7 contestadors telefònics automàtics](#) donen informació actualitzada (on line a Ruralcat.net) i també es faciliten [avisos SMS](#) de motejat, míldiu de la vinya i fongs de l'arròs.

EL CARNET D'APLICADOR I MANIPULADOR DE PRODUCTES FITOSANITARIS

Recordeu que segons ORDRE ARP/455/2006, de 22 de setembre, per la qual es regula la formació de les persones que realitzen activitats relacionades amb la utilització de productes fitosanitaris, modificada per l'ORDRE AAR/62/2008, de 12 de febrer, a partir del dia **1 de gener de 2009 entra en vigor l'obligatorietat de disposar del carnet de manipulador i aplicador de productes fitosanitaris per part dels agricultors i demès personal de les explotacions agràries** que participa en la manipulació i/o aplicació d'aquest tipus de productes. Per la qual cosa a partir d'aquesta data, tothom que participi en l'aplicació i/o manipulació de productes fitosanitaris ha de disposar del corresponent carnet.

Novetats sobre productes fitosanitaris

Els mesos de novembre i desembre 2008 **han finalitzat els terminis d'utilització** dels productes fitosanitaris que us indiquem a la taula adjunta. Recordeu que una vegada finalitzat el termini d'utilització no es poden fer servir, ja que al marge de poder suposar una sanció administrativa, pot posar en perill la comercialització de la collita per presència de residus.

Podeu trobar informació actualitzada sobre aquest tema a la pàgina d'internet del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural a la següent adreça: <http://www.gencat.net/darp/c/camp/fitprod/cfipro05.htm>

Substància activa	Termini màxim de comercialització	Termini màxim d'utilització	Decisió CEE
Carbaril	21/7/2008	21/11/2008	2007/355/CE
Oxidemeton- metil	21/5/2008	21/11/2008	2007/392/CE
Triclorfon	21/7/2008	21/11/2008	2007/356/CE
Fenitrotion	25/5/2008	25/11/2008	2007/379/CE
Tiodicarb	25/7/2008	25/11/2008	2007/366/CE
Diazinon	6/6/2008	6/12/2008	2007/393/CE
Diclorvòs	6/6/2008	6/12/2008	2007/387/CE
Malation	6/6/2008	6/12/2008	2007/389/CE
Carbofuran	13/6/2008	13/12/2008	2007/416/CE
Carbosulfan	13/6/2008	13/12/2008	2007/415/CE
Cadusafòs	18/6/2008	18/12/2008	2007/428/CE
Haloxifop-R	19/6/2008	19/12/2008	2007/437/CE

FRUITERS

TRACTAMENTS D'HIVERN

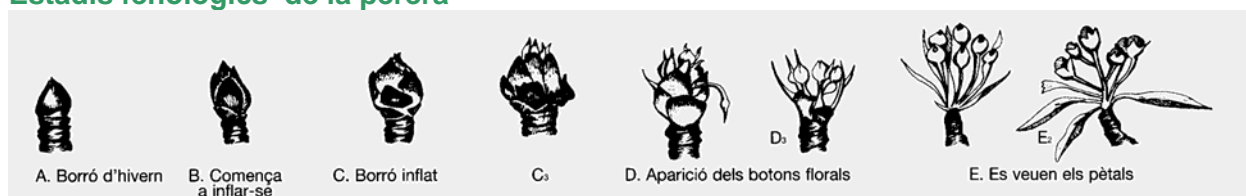
Amb els tractaments que es fan a la represa de la vegetació, abans que no floreixin els arbres, es pot rebaixar el nivell poblacional de diverses plagues i l'inòcul de diferents

malalties. L'estratègia utilitzada, si s'ajusta a la situació fitosanitària de cada parcel·la, permet estalviar aplicacions quan hi ha fruita als arbres i així s'eviten residus de plaguicides, riscos per als aplicadors i el medi, i s'ajuda a la preservació de la fauna auxiliar (parasitoids i depredadors).

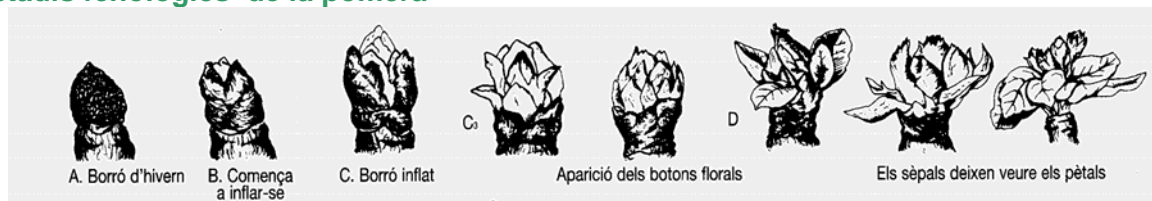
Per obtenir l'eficàcia esperada i evitar problemes de fitotoxicitat, cal respectar les dosis dels productes i els estadis fenològics indicats als avisos fitosanitaris del mes de desembre. Aquests tractaments són bàsics en els programes de control integrat de plagues que són la base de la Producció Integrada.

Estadis fenològics		
	Zones primerenques	Zones tardanes
Perera	A – B	A
Pomera	A – B	A
Presseguer	A – D	A

Estadis fenològics de la perera

Estadis fenològics de la pomera

Estadis fenològics del presseguer

Poll de San José (*Quadraspidiotus perniciosus* = *Comstockaspis perniciososa*)

A les finques on se n'hagi observat la presència podem evitar els tractaments de 1a o 2a generació tractant-les abans de floració amb algun dels productes següents: mixtura sulfocàlcica, oli d'estiu, oli d'estiu+piriproxifén (determinades formulacions) o insecticida fosforat específic.

Si els atacs són intensos, és aconsellable fer dos tractaments (estadis **A** i **E**) (els tractaments amb mixtura sulfocàlcica cal espaiar-los 21 dies dels d'oli).

FRUITERS DE LLAVOR

[Psil·la \(*Cacopsylla pyri*\)](#)

Convé rebaixar-ne les poblacions d'hivern tractant contra les femelles madures a punt d'iniciar la posta. Els contestadors telefònics automàtics donaran, a partir de la 2a quinzena de gener, l'avís del moment adient per a realitzar aquest tractament.

Ja que el tractament va dirigit contra els adults, convé tractar en dies assolellats i durant les hores més caloroses del migdia, que és quan se'n concentra un major nombre d'individus a les plantacions. Productes: piretroids, oli d'estiu, oli d'estiu + fosforat.

[Foc bacterià \(*Erwinia amylovora*\)](#)

Si observeu símptomes sospitosos (a l'hivern es poden observar xancres sobre troncs i branques amb exsudat o sense), cal que ho comuniquem urgentment als responsables de la Sanitat Vegetal del DAR. Cal tenir en compte que els titulars d'explotacions agràries o de vivers que no comuniquin l'existència de símptomes sospitosos no tindran dret a les indemnitzacions corresponents. Adquiriu únicament planters amb [Passaport Fitosanitari CE](#), ZP-E.

PRESSEGUER

[Anàrsia \(*Anarsia lineatella*\)](#)

S'ha de mirar de rebaixar la població de larves hivernants abans de la floració. Les finques que en tingueren atacs l'any passat, es recomana tractar-les a l'estadi fenològic **E**, amb oli d'estiu + insecticida organofosforat. Aquest mateix tractament té efectes sobre els ous d'aranya roja i les larves i nimfes de poll de San José.

[Pugó verd \(*Myzus persicae*\)](#)

Cal evitar que les femelles fundadores puguin criar a l'interior de les flors tractant a l'estadi fenològic **B-D**. Els productes aconsellats són: acetamiprid, imidacloprid, pimetrozina, tiacloprid i tiametoxam; aquest tractament es pot barrejar amb oli blanc.

[Arrufat \(*Taphrina deformans*\)](#)

Un tractament preventiu en l'estadi fenològic **B-C** és clau per a un bon control d'aquesta malaltia. A partir d'aquí només caldrà tornar a tractar si plou o hi ha humitats relatives elevades. Els productes més eficaços són: compostos cúprics, TMTD, captan, folpet, etc.

[Xancres dels fruiters de pinyol \(*Fusicoccum sp.*, *Monilia sp.*\)](#)

Des de l'estadi fenològic **B** fins al **F**, els arbres són molt sensibles a l'atac d'aquests dos fongs. Les finques afectades és recomanable mantenir-les protegides durant aquest període.

[Noves plantacions](#)

Recordeu que és obligatori adquirir planter amb [Passaport Fitosanitari CE](#), que garanteixi està lliure entre altres plagues del virus de la sharka.

Taca bacteriana (*Xanthomonas arboricola* pv. *Pruni*)

Durant la campanya passada es van localitzar en la zona fructícola de Lleida dos focus d'aquest bacteri, en els termes municipals d'Albesa i Torrefarrera. Es tracta d'una malaltia de quarantena. La primera cita de la presència del bacteri a Espanya fou a l'any 2002 a Extremadura.

Síntomes: es manifesten sobre fulles i fruits, sobre fulles inicialment apareixen unes petites taques visibles en l'anvers i revers de color verd-grogós, que posteriorment es tornen de color marronós i són de forma irregular, les taques acostumen a ser més visibles a l'extrem de la fulla, agafant una tonalitat groguenca que li provoca la caiguda. Sobre fruits apareixen nombroses taques petites i superficials que s'esberlen i provoquen exsudats gomosos. El bacteri pot afectar a les espècies de prunus (ametller, prunera, cirerer, albercoquer i presseguer).

- **Control químic:** *En plantacions establertes es recomana la realització de dos o tres tractaments amb productes cúprics, en parada vegetativa i prefloració. Si es realitza l'aplicació en estadi fenològic B o C servirà per controlar al mateix temps arrufat i cribat.*

En cas de sospita de la malaltia, cal informar immediatament als responsables de Sanitat Vegetal o bé als tècnics e les ADV.

Per tal d'evitar la seva propagació, el material vegetal ha de procedir d'un viver autoritzat i acompanyat del corresponent [Passaport Fitosanitari CE](#).

FRUITA SECA

AVELLANER

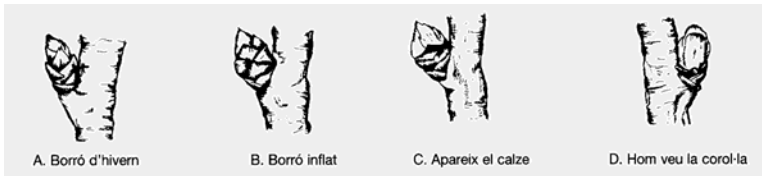
Barrinador de la fusta (*Zeuzera pyrina*)

Recordem la importància que té la lluita contra les erugues dins les seves galeries, sobretot en atacs localitzats i nivells de plaga no excessivament alts. A més aquesta lluita permet evitar el trencament de branques abans de l'estiu, que es l'únic moment en què podem fer una lluita química contra les larves neonates. Es poden utilitzar filferros, molles o xeringues.

AMETLLER

Estadis fenològics de l'ametller

Protecció a l'inici de vegetació

Durant aquest mes els ametllers poden iniciar l'entrada en vegetació, pre-floració i fins i tot a les zones més primerenques poden arribar a la floració.

A les finques on durant la campanya anterior es produís una forta afectació d'arrufat o cribat cal fer un tractament des de l'estadi **B** fins a caiguda de pètals. A la resta de finques únicament caldrà fer el tractament a caiguda de pètals en cas de temps plujós.

CÍTRICS

Aigualiment dels fruits (*Phytophthora* sp.)

En cas de produir-se períodes de pluges continuades, cal protegir les parts inferiors de l'arbre amb els fungicides adients.

Tractament postcollita

És convenient eliminar les restes de fruits caiguts a terra en acabar la collita i realitzar un tractament amb productes cúprics, per tal de reduir l'inòcul de malalties i afavorir la massa foliar de l'arbre.

VINYA

Malalties de la fusta

Les ferides que es produeixen en realitzar la poda són possibles vies d'entrada dels fongs que provoquen les malalties de la fusta en vinya i que causen les simptomatologies del llampat o esca i de l'eutipiosi.

- **Mesures culturals:**
  - *Marcar els ceps que en presentin símptomes clars i els que considereu sospitosos, per tal de podar-los al final.*
  - *Amputar els braços afectats.*
  - *Creuar els ceps morts i les restes de poda dels afectats.*
  - *Evitar, en la mesura que es pugui, la realització de ferides grosses.*
  - *En general, és convenient endarrerir al màxim la poda, ja que la sensibilitat dels cep envers aquesta malaltia disminueix des del començament de l'hivern fins al final.*
  - *També és recomanable protegir les ferides de poda amb algun producte fungicida.*
  - *Reempeltar els ceps afectats.*

Flavescència daurada

- ALT EMPORDÀ: Les actuacions realitzades aquests darrers anys han aconseguit

pràcticament l'eradicació d'aquesta malaltia; tot i això, vigileu les plantacions. Per part del Servei de Sanitat Vegetal es prosseguirà en la prospecció de la vinya .

- **BAIX EMPORDÀ:** Des de l'any 2006 en que es va localitzar un focus a Calonge, les actuacions dutes a terme pel Servei de Sanitat Vegetal del DAR (tractaments aeris contra l'insecte vector *Scaphoideus titanus*, arrencament de ceps afectats, destrucció obligatòria de vinyes abandonades, àmplia informació als agricultors...) han aconseguit controlar eficaçment la Flavescència daurada

Per tal d'evitar el màxim possible l'aparició de nous focus de flavescència, cal que per a les noves plantacions adquireu únicament plançons emparats pel preceptiu [Passaport Fitosanitari CE](#).

OLIVERA

Ull de gall, repilo plomís i tuberculosi.

Tractament després de la collita i després de l'esporga. Únicament si esporgueu al gener, penseu en protegir els arbres contra els atacs de fongs com l'ull de gall o repilo (*Spilocaea oleagina*), repilo plomís (*Pseudocercospora cladosporioides*) i altres contaminacions fúngiques o bacterianes com la tuberculosi (*Pseudomonas savastanoi*) que penetren a través de ferides. Afegiu al tractament a base de coure, un orgànic però no afegiu cap insecticida.

CULTIUS EXTENSIVUS

ARRÒS

Arròs salvatge

- **Mesures culturals:**

Pel que fa als treballs del sòl, cal tenir presents les següents recomanacions:

- *Retardar al màxim la primera operació.*
- *Empra cultivadors o grada de discs a la mínima profunditat assumible per al cultiu.*
- *Deixar la superfície del terreny en les millors condicions d'anivellament possible.*
- *Tant si s'empra el sistema de "fanguejat" com el d'aplicació d'herbicides, és recomanable disposar algun solc o regueró per facilitar la rapidesa en el maneig de l'aigua per tal d'escurçar el període de presembra.*

CERALS D'HIVERN

Zabre del cereal (*Zabrus tenebrioides*)

Vigileu els sembrats, sobretot si a partir d'ara es registren temperatures suaus, i tracteu en cas d'atac. S'han observat atacs molt importants i de forma generalitzada en moltes parcel·les de conreu de cereal d'hivern de tota Catalunya. Si la plaga està localitzada en rodals, tracteu únicament aquests.

- **Control químic:** *En parcel·les on es detecten els atacs, si la planta és nascuda,*

cal fer tractaments a base de clorpirifòs (única substància activa autoritzada; diversos productes comercials), en els rodals afectats o bé en tota la parcel·la si l'atac és prou important.

HORTÍCOLES

CARXOFA

Barrinador o Riquer (*Gortyna xanthenes*)

Durant aquest mes segueixen eclosionant els ous del barrinador i que durarà fins el mes de març. Les larves d'aquest lepidòpter, després de mossegar les fulles, penetren a través de la nerviació d'aquestes, produint galeries en tiges i capítols.

- **Mesures culturals:** És important conèixer l'evolució dels ous per trobar el moment adient per al tractament. Penseu que el moment òptim per a la realització dels tractaments, es troba just quan eclosiona l'ou i la larva penetra dins de la planta. En aquest moment la larva és petita i vulnerable a més d'estar exposada a l'exterior on pot rebre millor el tractament.
- **Control químic:** La família dels piretroids és un controlador químic força eficaç i amb terminis de seguretat relativament baixos.

Taca negra (*Ascochyta cynarae*)

En cas d'humitats elevades i temperatures baixes, aquest fong (imatge 1) produeix unes taques circulars ennegrides seguit d'una necrosi, sobre els àpexs de les bràctees de les carxofes. També pot atacar, però amb menys freqüència, a les tiges i les fulles, produint unes taques primer translúcides i després negres, que es dessequen posteriorment.

- **Mesures culturals:** Aquesta malaltia es combat sobretot de manera preventiva, evitant en la mesura del possible, els excessos d'humitats.

Imatge 1: Afectació per *Ascochyta cynarae*

CEBA, CALÇOT I PORRO

Puntes cremades (*Stemphyllium spp*)

Aquesta malaltia s'observa quan les puntes de les fulles s'esgrogueixen i enfosqueixen, a la vegada que avança l'afectació cap a la base de les fulles. S'accentua amb humitats elevades. La transmissió de la malaltia es pot succeir a través de la llavor o del sòl, que en certes ocasions pot arribar a sobreviure fins a 8 anys.

- **Mesures culturals:** *Aquesta malaltia es desenvolupa sobretot en condicions ambientals d'altres humitats, per això és convenient reduir-la en la mesura del possible per a evitar-ne la propagació. Regs pocs abundants i baixes dosis de plantació, ajudaran a l'aireació i a la sequedat del cultiu. La rotació també és de cabdal importància, ja que la malaltia pot romandre en el sòl, llargs períodes de temps.*

PATATA

Bacteris (*Ralstonia solanacearum* i *Clavibacter michiganensis* spp. *sepedonicus*)

Aquests bacteris són especialment perillosos, considerats de quarantena per la UE, i no presents a Catalunya, raó per la qual és molt important que utilitzeu únicament patata de sembra certificada, i que en l'etiqueta hi figuri el número de **Passaport Fitosanitari CE**.

- **Mesures culturals:** *Cal evitar l'excés d'adob nitrogenat i de regs. Utilitzar un marc de plantació més ampli també pot ajudar a una millor aireació i en conseqüència, a una baixada de la humitat. Recordeu que els bacteris sovint comencen el seu atac a través de les ferides de les plantes, per això és important no passar entre les plantes, sobretot quan aquestes estan mullades.*
- **Control químic:** *Els compostos cúprics autoritzats han donat bons resultats de control, sobretot en tractaments preventius.*

PÈSOL, XIRIBECES I FAVES

Trips (*Thrips tabaci*)

En aquests conreus, l'atac més important es presenta en els fruits, on s'observen unes taques rodones decolorades amb un punt al mig.

- **Mesures culturals:** *Caldrà vigilar l'aparició dels primers símptomes i actuar de manera precoç amb insecticides que ens respectin la fauna auxiliar, sempre present en els nostres cultius de manera espontània.*

TOMÀQUET

Recordeu que a les plantacions afectades pels virus:

- ✓ [Bronzejat \(TSWV\)](#)
- ✓ [Cullera \(TYLCV\)](#)
- ✓ [Mosaic del "Pepino dolç" \(PepMV\)](#)

Caldrà que segueixin les següents obligacions de l'Ordre ARP/107/2005:

1. A la finalització del cultiu cal netejar l'hivernacle o la parcel·la a l'aire lliure, de les restes de cultiu.
2. Les llavors de tomàquet han de procedir d'empreses autoritzades per a la seva comercialització, i amb totes les garanties de qualitat que la normativa fitosanitària exigeix.
3. Està totalment prohibit emprar llavors d'origen no controlat.
4. Els productors de material de reproducció han de conèixer i poder diferenciar les partides o lots que sembla així com assegurar la traçabilitat de tot el procés (Passaport fitosanitari).
5. Adquirir material vegetal que procedeixi de vivers autoritzats i amb [Passaport Fitosanitari CE](#)

L'Ordre ARP/107/2005 ⇨ del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DOGC núm. 4352, de 30.3.2005, pàg. 7952), a més de declarar oficialment l'existència a Catalunya de **virosis d'hortalisses i dels seus insectes vectors**, s'especifiquen quines **mesures de prevenció i lluita** s'han d'aplicar al nostre territori.

[Virus de la cullera \(TYLCV\)](#)

Aquest virus es manifesta en les fulles, que adopten forma de cullera amb esgrogueïments a les més joves. La [mosca blanca *Bemisia tabaci*](#) és la portadora del virus, una mosca de difícil control.

- **Mesures culturals i control químic:** *En finalitzar el cultiu, cal netejar immediatament l'hivernacle o el camp de restes del conreu anterior i de males herbes i realitzar conjuntament, un tractament amb un insecticida adulticida contra la Bemisia (mosca blanca portadora del virus), i un herbicida de contacte per assecat ràpidament la planta. També es pot fer una pila amb les plantes i cremar-les o tapar-les amb plàstics per tal que fermentin ràpidament. Així mateix és recomanable espaiar com a mínim un mes entre la darrera plantació i la nova plantació. Això és fonamental per evitar la propagació en massa cap als camps veïns, de les mosques blanques (en especial si coincideix amb els estadis primerencs d'un altre cicle de cultiu en parcel·les veïnes).*
- **Control biològic:** *Recordeu que Bemisia tabaci és un insecte que presenta fortes resistències als insecticides químics. En conseqüència, el control biològic resulta ser el mètode de control més eficaç. Es disposa de diferents depredadors i parasitoïds per al control d'aquesta, podeu consultar a les ADV's per properes per al maneig correcte d'aquests.*

[Tuta \(*Tuta absoluta*\)](#)

Aquesta nova plaga ha ocasionat en determinats casos, pèrdues de producció importants (imatge 2) en el cultiu de tomàquet. Arribat l'hivern, el lepidòpter ralentitza el seu desenvolupament i és a través de les pupes dipositades en el sòl que intenta assegurar la supervivència per a la temporada següent. Per això és important establir unes mesures d'arrencada de cultiu, per tal d'assegurar l'eliminació de l'inòcul.

Imatge 2: Danys en tomaquera per *Tuta absoluta*

- **Mesures a prendre per a l'arrencada del cultiu de tomaquera segons nivells de plaga:**

És de cabdal importància deixar un espai de temps de mínim un mes, entre plantació i plantació de tomaquera, per tal de que la plaga es quedi sense aliment i perdi la descendència.

FORESTALS, PARCS I JARDINS

	Nivells de plaga	Indicacions per a l'aixecament del cultiu
	Es veu alguna larva viva sobretot a les entrades de l'hivernacle. Les plantes afectades poden arribar fins al 5%	No cal prendre mesures especials
	Nivells baixos a moderats tot i que es poden localitzar larves vives sense dificultat. Les plantes afectades poden arribar fins al 50%	Tallarem totes les plantes i les retirarem del camp. Ràpidament les taparem amb un plàstic transparent i deixarem que fermenti durant uns 2 o 3 dies. També les podem enterrar en solcs el mateix dia de l'arrencada.
	Més de la meitat de les plantes presenten larves vives	En hivernacles: Tractar el cultius abans del seu aixecament amb un adulticida (piretrina), un larvicida (spinosad o indoxacarb) i mullant. Arrencar el cultiu abans de 10 dies des de la realització del tractament, retirar i tapar; o bé arrencar o tallar les plantes, tractar-les ràpidament amb spinosad, indoxacarb o piretrina i mullant. Retirar-les de la parcel·la i tapar Aire lliure: Tractament amb un adulticida. Arrencar i fer una pila amb les restes vegetals i tapar

PALMERES

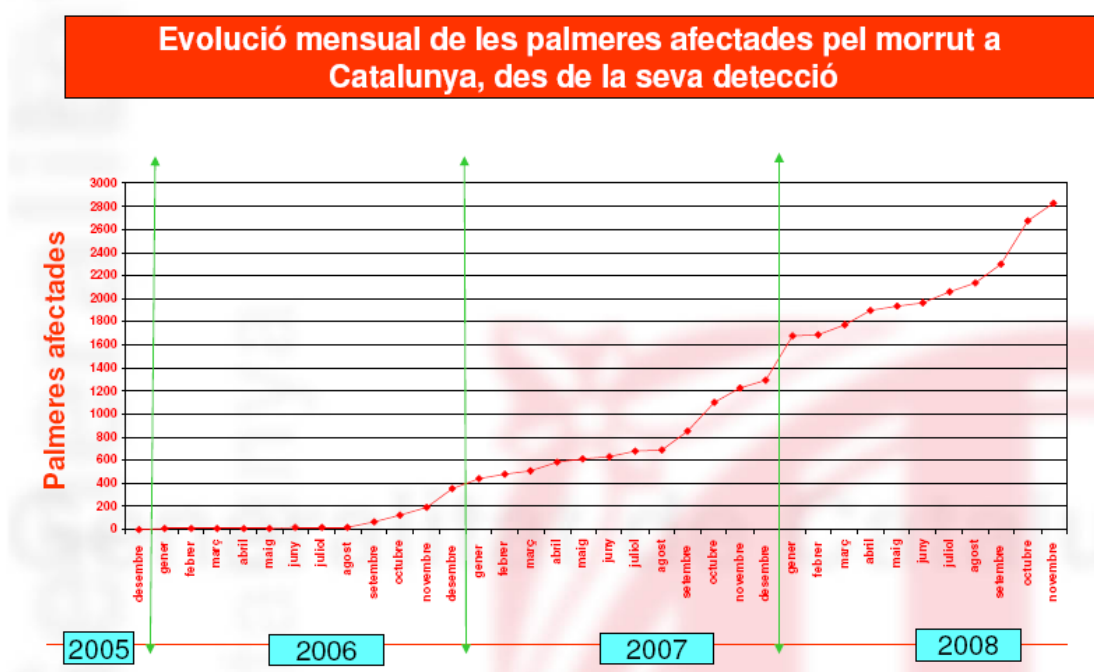
Eruga barrinadora (*Paysandisia archon*)

La incidència d'aquesta plaga te lloc principalment a la demarcació de Girona on continuen apareixent nous exemplars de palmeres afectades. Afecta especialment al

Trachycarpus. Tot i que ha estat objecte de tractaments als planters, la existència de palmeres en espais públics i jardins privats fa que s'hagi observat presència d'aquesta plaga a diversos indrets de Catalunya. Es per això que tot i tractar-se d'una plaga menys agressiva que la del morrut (*Rhynchophorus ferrugineus*), cal, en les zones afectades, efectuar tractaments preventius i, en zones no afectades mantenir la vigilància sobre la seva possible presència.

Morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*)

Continua la detecció de noves palmeres afectades per aquesta plaga. La localització segueix sent pràcticament a les mateixes comarques. A l'hivern hi ha una parada de l'activitat de la plaga, en quant a la nova colonització de palmeres. És important continuar amb la vigilància i comunicar qualsevol sospita de palmeres afectades, al Servei de Sanitat Vegetal del DAR. En el cas concret del morrut, qualsevol sospita cal adreçar-la al DAR a l'adreça de correu electrònic ssv.dar@gencat.cat . Consulteu a Internet la web del DAR on trobareu més informació.

[Decisió 2008/776/CE](#) per la que s'adopten mesures d'emergència per a evitar la introducció i propagació del Morrut de les palmeres

Recordeu que totes les palmeres que circulen o es planten al nostre territori han d'anar acompanyades del preceptiu [Passaport Fitosanitari CE](#).

Telèfons del Servei de Sanitat Vegetal

Serveis Territorials a Barcelona : 93 409 20 90,
Lleida: 973 23 64 12 / 973 24 50 55 58
Tarragona : 977 25 04 21 / 977 25 04 20

Girona: 972 45 43 10,

Terres d'Ebre: 977 50 01 74

PI

Proccionària (*Thaumetopoea pityocampa*)

En aquest moment, ja s'observen a la capçada dels pins les típiques bosses blanques a l'interior de les quals, es troben refugiades les erugues, que són perilloses a causa dels pèls urticants que desprenen. La lluita contra la processionària és particularment aconsellable a les zones freqüentades per persones i animals domèstics (urbanitzacions, parcs i jardins, etc.) a fi d'evitar la presència d'erugues en el moment de les processions d'enterrament.

Al gener podeu efectuar les operacions següents:

- **Mesures culturals:** Tallada i destrucció de les bosses (crema de les bosses, immersió en aigua, etc.). Per a evitar la perillosa acció dels pèls urticants que desprenen les erugues cal actuar sempre d'esquena al vent, i protegir-se les mans i els ulls.
- **Control químic:** Tractaments insecticides dirigits a les bosses.

PI

Nematode (*Bursaphelenchus xylophilus*)

Adult de *Monochamus sp.*, vector del nematode

Bursaphelenchus xylophilus al microscopi

És un nematode o cuc cilíndric que actua als conductes de la reïna dels pins, on s'alimenta provocant el tall del fluxe de la mateixa. La seva identificació s'ha de fer al laboratori. El nematode de la fusta del pi, està associat amb diferents espècies de *Monochamus*, coleòpters que actuen com a vectors. Encara que a Catalunya hi ha dues espècies, *M. sutor* i *M. galloprovincialis*, és aquesta darrera la que sembla més probable que pugui actuar com a propagador del PWN. *Monochamus galloprovincialis* té una mida entre 17-25 mm, amb unes antenes llargues i un color bru o vermellós.

- **Mesures culturals:** Cal establir els mecanismes per tal d'evitar que aquesta plaga no s'introdueixi a Catalunya. Per aquesta raó es duen a terme:
  - Prospeccions a les masses forestals susceptibles amb símptomes de decaïment.
  - Inspeccions a les serradores i indústries de la fusta i masses forestals de pinedes als seus voltants.
  - Control de les importacions i transport de fusta i dels embalatges de fusta.

Qualsevol indicatiu o sospita de la presència d'aquest patògen s'ha de notificar al Servei de

Sanitat Vegetal del Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (93 409 20 90) o al Servei de Gestió Forestal del Departament de Medi Ambient i Habitatge (93 567 42 00) per tal de procedir a la seva confirmació i, si escau, eradicació

Cal evitar la importació de qualsevol partida de fusta o d'embalatges de fusta procedents de Portugal o de qualsevol país de fora de la UE si no es garanteix que han estat tractats tèrmicament d'acord amb la norma NIMF-15.

XIPRERS

Assecada

La forta assecada patida pels xiprers durant el 2008, sembla remetre i comença a veure's una mica de brotada verda.

- **Mesures culturals:** *Aquesta tardor-hivern, convé fer neteja de les parts afectades, tallant els branquillons secs per la primera part sana, per tal d'eliminar al màxim restes de fongs, millorar l'aireja-me'n dels arbres i afavorir l'efecte dels tractaments que es facin.*
- **Control químic:** *A la sortida de l'hivern, cal vigilar la presència de pugons i tractar-los oportunament amb productes adients.*